

UNIVERSITATEA CREȘTINĂ "DIMITRIE CANTEMIR" BUCUREȘTI
MASTERAT DREPT INTERNAȚIONAL ȘI COMUNITAR
SEMESTRUL III

**ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE
PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ
(UNITED NATIONS EDUCATIONAL,
SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANISATION
- UNESCO)**

LECT. UNIV. DR.:
CRISTIAN JURA

MASTERAND:
IGNAT PETRA LILIANA

**ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE PENTRU EDUCAȚIE,
ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ**
(UNITED NATIONS EDUCATIONAL, SCIENTIFIC AND CULTURAL
ORGANISATION)

1. Acronim: UNESCO

2. Data înființării: 16 noiembrie 1945

3. Actul constitutiv: Constituția UNESCO care a fost semnată la Londra în data de 16 noiembrie 1945 de către reprezentanții din 37 de țări și a intrat în vigoare pe 4 noiembrie 1946 după semnarea de către 20 de state.

În Preambulul Actului Constitutiv se poate citi următorul motto al Organizației:
„Dat fiind că războaiele iau naștere în mintea oamenilor, în însăși mintea oamenilor trebuie clădită apărarea păcii”.

4. Sediul: Sediul principal este la Paris, în Franța, dar organizația mai are și 73 de suboficii active în diverse țări ale lumii.

5. Membri: Inițial au existat 20 de state fondatoare (Africa de Sud, Arabia Saudită, Australia, Brazilia, Canada, Cehoslovacia, China, Danemarca, Egipt, Franța, Grecia, India, Liban, Mexic, Norvegia, Noua Zeelandă, Regatul Unit al Marii Britanii, Republica Dominicană, Turcia și Statele Unite ale Americii).

În prezent UNESCO are 192 de state membre și 6 state asociate. În 2007, Muntenegru a devenit al 192-lea stat membru. România este membră UNESCO din 27 iulie 1956.

6. Istoric.

Încă din 1942, în plin război mondial, guvernele țărilor europene care s-au confruntat cu Germania nazistă și aliații săi s-au reunit în Marea Britanie pentru Conferința Miniștrilor Educației. Al doilea război mondial era departe de a se termina, totuși aceste țări căutau căi și mijloace pentru reconstruirea sistemului lor de educație odată ce pacea era restabilită. Foarte repede, proiectul a luat amploare și a dobândit o dimensiune universală. Noi guverne, inclusiv cel al Statelor Unite, au decis să se alăture.

La propunerea Conferinței Miniștrilor Educației, o Conferință a Națiunilor Unite pentru înființarea unei organizații pentru educație și cultură a fost convocată la Londra între 1 și 16 noiembrie 1945, tocmai la sfârșitul războiului. Aceasta a reunit reprezentanți din patruzeci și patru țări. Sub impulsul Franței și Regatului Unit, două țări foarte afectate de conflict, delegațiile au decis să creeze o organizație care să instituie o adevărată cultură a păcii.

Din perspectiva lor, această nouă organizație trebuia să stabilească „solidaritatea intelectuală și morală a umanității” și, astfel, să prevină izbucnirea unui nou război mondial.

La sfârșitul Conferinței, cele 37 de țări care au semnat Actul Constitutiv au fondat Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Actul Constitutiv intră în vigoare în 1946, ratificat de 20 de state: Africa de Sud, Arabia Saudită, Australia, Brazilia, Canada, Cehoslovacia, China, Danemarca, Egipt, Franța, Grecia, India, Liban, Mexic, Norvegia, Noua Zeelandă, Regatul Unit al Marii Britanii, Republica Dominicană,

Turcia și Statele Unite ale Americii. Prima sesiune a Conferinței Generale s-a ținut la Paris între 19 noiembrie și 10 decembrie 1946. Au participat reprezentanții celor 30 de guverne cu drept de vot. UNESCO s-a născut din cenușa celui de-al Doilea Război Mondial, iar lista statelor fondatoare confirmă acest lucru.

Japonia și Republica Federală Germană au devenit membre în 1951, iar Spania în 1953. URSS s-a alăturat UNESCO în 1954 și a fost înlocuit de Federația Rusă în 1992.

În 1956 Republica Africa de Sud s-a retras din UNESCO susținând că unele dintre publicațiile Organizației intervin în „problemele rasiale” ale țării. Statul a revenit în Organizație în 1994 sub conducerea lui Nelson Mandela.

Nouăsprezece state africane au devenit membre în 1960.

Republica Democrată Germană a fost membră din 1972 până în 1990, când s-a unit cu Republica Federală Germană.

În 1984 Statele Unite ale Americii se retrag din Organizație invocând dezacordul față de managementul UNESCO și alte probleme. Regatul Unit al Marii Britanii și Singapore s-au retras în 1985. Prin urmare, bugetul Organizației a scăzut considerabil.

În perioada 1991-1993 douăsprezece republici din fosta Uniune Sovietică s-au alăturat UNESCO.

Regatul Unit al Marii Britanii a revenit la UNESCO în anul 1997, iar Statele Unite ale Americii în 2003.

În 2005 Brunei Darussalam a devenit al 191-lea Stat Membru al UNESCO, iar în 2007 Muntenegru al 192-lea.

7. Principalele documente adoptate

- Convenția Universală privind Dreptul de Autor a fost adoptată la Geneva în anul 1952 și revizuită la Pris în anul 1971.

În deceniile care au urmat celui de-al doilea război mondial, Convenția „a lucrat” la extinderea protecției drepturilor de autor în numeroase state care nu erau atunci părți ale Convenției de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice (1886).

- Convenția privind Protecția Patrimoniului Mondial Cultural și Natural - semnată pe 16 noiembrie 1972 la Paris. Comitetul Patrimoniului Mondial a fost creat în 1976 și primele situri au fost înscrise pe lista Patrimoniului Mondial în 1978.

- Declarația privind rasele și prejudecățile de rasă - adoptată și proclamată de Conferința Generală a Organizației Națiunilor Unite în domeniul învățămîntului, științei și culturii la sesiunea a douăzecea pe 27 noiembrie 1978.

- În 1980 au fost publicate primele două volume ale UNESCO privind „Istoria generală a Africii”. Au apărut și alte serii similare concentrate pe alte regiuni, îndeosebi Asia Centrală și Caraibe.

- Declarația Generală privind genomul uman și drepturile omului, adoptată și proclamată de Conferința Generală a Organizației Națiunilor Unite la 11 noiembrie 1997.

- În 2001 a fost adoptată Declarația Universală privind Diversitatea Culturală, în cadrul Conferinței Generale a UNESCO.

8. Structura

Structura UNESCO este formată din două organe de conducere, Conferința Generală și Consiliul Executiv și un organ de execuție, Secretariatul.

Conferința Generală

Conferința Generală este formată din reprezentanții tuturor Statelor Membre ale Organizației. Ea se întrunește odată la doi ani, cu participarea Statelor Membre și a Statelor Asociate. Sunt, de asemenea, invitate să participe, în calitate de observatori, statele non-membre, organizațiile interguvernamentale și fundațiile. Fiecare Stat dispune de un vot, indiferent de dimensiunea sa sau de contribuția la buget.

Conferința Generală determină politicile și liniile principale ale activității Organizației. Sarcina sa este să stabilească programele și bugetul UNESCO. Ea alege membrii Consiliului Executiv și numește, odată la patru ani, Directorul General. Limbile de lucru ale Conferinței Generale sunt engleză, arabă, chineză, spaniolă, franceză și rusă.

Consiliul Executiv

Consiliul Executiv este, în același timp, Consiliul de Administrație al UNESCO. El pregătește activitatea Conferinței Generale și verifică dacă deciziile sale sunt executate în mod corespunzător. Atribuțiile și responsabilitățile Consiliului Executiv decurg în principal din Actul Constitutiv al UNESCO și din normele sau directivele stabilite de Conferința Generală. La fiecare doi ani, Conferința Generală atribuie sarcini specifice Consiliului. Alte atribuții decurg din acordurile încheiate între UNESCO și Organizația Națiunilor Unite, instituțiile specializate și alte organizații interguvernamentale.

Cei 58 de membri ai săi sunt aleși de Conferința Generală. Alegerea acestor reprezentanți depinde mai ales de diversitatea culturilor pe care le reprezintă și de originea lor geografică; sunt necesare negocieri complexe pentru a obține un echilibru între regiunile lumii într-un mod care să reflecte universalitatea Organizației.

Consiliul Executiv se întrunește de două ori pe an.

Secretariatul

Secretariatul este format din Directorul General și echipa de personal desemnată de el. În ianuarie 2007, Secretariatul a angajat în jur de 2100 de funcționari publici din aproximativ 170 de țări.

Potrivit unei recente politici de descentralizare mai mult de 700 de funcționari lucrează în 58 de oficii din întreaga lume.

9. Activitate: Scopul organizației este de a contribui la pacea și securitatea lumii prin colaborarea între națiuni în educație, știință, cultură, și comunicații pentru a se reuși stabilirea unui respect față de justiție universal, pentru corectitudinea justiției și pentru drepturile și fundamentele omului liber, indiferent de rasă, sex, limbă sau religie, după Carta Națiunilor Unite.

Una dintre misiunile UNESCO este aceea de a menține o listă de locuri din patrimoniul mondial. Aceste locuri sunt importante din punct de vedere natural sau istoric, astfel încât conservarea și salvarea lor prezintă o importanță deosebită pentru comunitatea mondială.

Educație

În 1948 UNESCO recomandă Statelor Membre să declare învățământul primar gratuit obligatoriu și universal.

Conferința Mondială privind Educația pentru Toți care a avut loc în 1990 în Jomtiem, Thailanda, lansează o mișcare globală pentru asigurarea educației de bază

pentru toți copiii, tinerii și adulții. Zece ani mai târziu, în Dakar, Senegal, Forumul Mondial pentru Educație a solicitat statelor să asigure educația de bază pentru toți până în 2015.

Sub auspiciile Națiunilor Unite și UNESCO este înființată la Tokio, în 1975, Universitatea Națiunilor Unite.

Mediu

În 1960 a avut loc lansarea „expediției” din Nubia, Egipt, pentru a muta Marele Templu de la Abu Simbel pentru a se evita inundarea de râul Nil după construirea barajului Aswan. În timpul celor 20 de ani de campanie, 22 de monumente și complexuri arhitecturale sunt mutate. Aceasta este prima și cea mai importantă dintr-o serie de campanii printre care cele de la Moenjodaro (Pakistan), Fez (Maroc), Kathmandu (Nepal), Borobudur (Indonezia) și Acropolis (Grecia).

UNESCO a organizat în 1968 prima conferință interguvernamentală care are ca scop o conciliere între mediul înconjurător și dezvoltare, ceea ce se numește acum „dezvoltare durabilă”. Aceasta a condus la crearea Programului „Omul și biosfera”.

În 1992 a avut loc crearea programului „Memoria lumii” care cuprinde arhive audio, cinematografice și de televiziune.

10. Adresa web: www.unesco.org